

Nr 1255

Av fröken **Wetterström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 136 med förslag till lag om ändring i giftermålsbalken, m. m.

I proposition nr 136 angående lag om ändring i giftermålsbalken föreslås att äktenskapsförbudet vid sinnessjukdom skall bibehållas (andra kap. 5 § och tredje kap. 2 § 4 mom.). Den som är sinnessjuk skall alltså inte få ingå äktenskap utan socialstyrelsens tillstånd.

Både vid hindersprövningen på pastorsämbetena och vid själva vigseln ankommer det därför på vederbörande befattningshavare att utrona om hinder i detta avseende föreligger mot äktenskap.

Departementschefen framhåller (s. 80) att sinnessjukdom numera inte skall antecknas i kyrkoböckerna. Dessutom har bestämmelser nyligen utfärdats om att tidigare antecknade äktenskapshinder på grund av sinnessjukdom skall strykas i kyrkoböckerna.

I propositionen framhålles (s. 72) att det, enligt departementschefens mening, finns anledning att vid en kommande revision av äktenskapslagstiftningen överväga huruvida mentala sjukdomstillstånd över huvud taget bör utgöra äktenskapshinder vid sidan av de inskränkningar i äktenskapsbehörigheten som följer av kravet på rättslig handlingsförmåga.

Det är beklagligt att departementschefen inte redan nu föreslår ett avskaffande av äktenskapshinder vid sinnessjukdom. Det är allmänt omvitnat att den hittillsvarande lagstiftningen — som dock byggt på ett anmälningsförfarande från läkarnas sida — tillämpats godtyckligt och att området för lagens tillämpning t. o. m. vidgats. Äktenskapshinder har t. ex. ansetts gälla för psykopater, trots att departementschefen (s. 72) inte förklarar sig beredd att tillstyrka lagändring som skulle omfatta också »allvarligare former av psykopati».

Med hänsyn till dessa erfarenheter kan man befara att ett fortsatt äktenskapsförbud — efter anmälningspliktens slopande — kommer att leda till ännu större osäkerhet och rättslöshet hos före detta patienter. Det måste rimligen, om det föreliggande lagförslaget godtas, helt ankomma på pastorsämbetes och vigselförrättarnas lekmanamässiga bedömning, om det finns anledning att anta att äktenskapshinder föreligger.

Då det emellertid — som departementschefen antyder — knappast föreligger tillräckligt starka skäl att bibehålla äktenskapsförbudet förutsätter vi att bestäm-

melserna härom utgår ur giftermålsbalken vid den av departementschefen aviserade kommande revisionen liksom att denna revision skall ske utan onödig tidsutdräkt.

Åberopande det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att särskilda anvisningar utfärdas i syfte att vid hindersprövningen säkerställa en från rättssäkerhetssynpunkt betryggande enhetlig tillämpning av giftermålsbalkens bestämmelser om äktenskapsförbud vid sinnessjukdom.

Stockholm den 29 oktober 1968

<i>Karin Wetterström (h)</i>	<i>Axel Gustafsson (fp)</i> i Borås	<i>Blenda Ljungberg (h)</i>
<i>Mårten Werner (h)</i>	<i>Astrid Kristensson (h)</i>	<i>Bertil von Friesen (fp)</i>
<i>Nils Carlshamre (h)</i>	<i>Lena Renström-Ingenäs (s)</i>	<i>Arne Lindberg (cp)</i>

Nr 1256

Av herr **Magnusson** i Borås, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 137, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1968 (nr 430) om mervärdeskatt.

(Lika lydande med motion nr 992 i Första kammaren)

Stockholm den 29 oktober 1968

Tage Magnusson (h)
i Borås
